

Vieraskielisen opiskelijan ohjauksen polku lukiossa (tavoitetila)

Ennen lukioon hakemista

- Valintakriteerit
- Yhteishaku ja ainevalintakortti maaliskuussa
- Valinnat: suomen kielen riittävä hallinta ja haastattelut, tulokset kesäkuussa
- Lukioon valmentava ja kielipainotteinen tuva

1. vuosi / kevät

- 2. lukuvuoden valinnat ja yo-suunnitelman pohdinta
- Jatko-opinto-ohjaus
- Ohjaamon palveluiden esittely
- Vieraskielisten edustaja opiskelijakunnan hallitukseen
- Ryhmänohjaajan haastattelut
- Ryhmänohjaustuokiot
- Huoltajailta
- Läksypajat
- Kerhotoiminta
- Vierailut korkeakouluissa/työelämässä

2. vuosi / kevät

- OP2-opintojakso
- Huoltajailta yo-kirjoituksista
- 3. vuoden kurssivalinnat
- TET-jakso / Job Shadowing
- Yo-suunnitelma
- Yo-info
- Yo-ilmoittautumiset
- Vieraskielisyyslausunnon ja erityisjärjestelyhakemuksen hakeminen YTL:stä syksyllä kirjoitukset aloittaville
- Jatko-opinto-ohjaus
- Kerhotoiminta
- Ohjaamon palveluiden esittely
- Kurkistuskurssit ja väyläopinnot korkeakouluissa
- Vierailut korkeakouluissa / työelämässä

3. vuosi (ja 4. vuosi) / kevät

- Yhteisvalinnat korkeakouluihin
- 4. vuoteen jatkaville opintovalinnat

1. vuosi / syksy

- 1. periodissa valmis lukujärjestys
- Ryhmäytyminen
- KV-tutorit ja kielitutorit
- Suomi äidinkielenä / S2 -valinta
- OP1-opintojakso 1. periodissa: valinnat 2.-5. periodeihin, alustava yo-pohdinta, aineenopettajien ohjeistus valintoihin kaikille opiskelijoille
- Kielivalinnat: kotimaiset kielet ja vieraat kielet
- Tulkkausapua tarvittaessa
- Huoltajailta
- 2. lukuvuoden esivalinnat

2. vuosi / syksy

- S2-opiskelu jatkuu
- Mahdollisuus ilmoittautua kevään yo-kirjoituksiin marraskuussa
- Opinto-ohjaus
- Ryhmänohjaus
- Mahdollisuus ryhtyä kv-tutoriksi
- Vieraskielisyyslausunnon ja erityisjärjestelyhakemuksen hakeminen YTL:stä keväällä kirjoitukset aloittaville
- Oppiaineiden pajat, vertaisohjaajat ja opettajat ja erityisopettajat

3. vuosi (ja 4. vuosi) / syksy

- OP2-opintojakso jatkuu
- S2 jatkuu
- Ryhmänohjaus
- Opinto-ohjaus
- Jatko-opinto-ohjaus
- Vierailut korkeakouluissa, Studiamessut ym.
- Kurkistuskurssit
- Yo-suunnitelmien päivitys
- Yo-info ja yo-ilmoittautumiset

Ennen lukioon hakemista

Lukion valintakriteereistä on hyvä tiedottaa ajoissa.

Hakemisen yhteydessä jokainen hakija täyttää ainevalintakortin, joka palautetaan lukiolle hakuajan puitteissa. Urheilulukioon hakijoiden on täytettävä urheilijatietolomake hakemisen yhteydessä. Muille erityislinjoille hakevien täytyy huomioida mahdolliset erityiset hakemukseen tarvittavat liitteet.

Riittävä suomen kielen taito testataan esimerkiksi etäyhteyksien kautta haastattelemalla, ja suositeltavaa olisi testata luetun ymmärtämistä samassa yhteydessä.

Yhteishakujen tulokset julkaistaan kesäkuussa. Opiskelupaikka pitää ottaa vastaan annettuun päivämäärään mennessä ohjeiden mukaisesti.

Lukioon hakevat, joilla on haasteita suomen kielessä, ohjataan lukioon valmentavaan ja kielipainotteiseen tuvaan.

1. vuosi / syksy

Kaikkien oppiaineiden yksi keskeinen tavoite on oman oppiaineen kielen opettaminen. Opetuksen ja ohjauksen kieli on siis suomi. Englannin kielen käyttöä tukikielenä tulee mahdollisuuksien mukaan välttää, ellei opetuksen järjestämisestä ole muuta sovittu. Tarvittaessa henkilökuntaa tulee kouluttaa kielitietoisesta opetuksesta ja ohjauksesta.

Lukion ensimmäisen lukuvuoden alkaessa opiskelijoilla on valmiit lukujärjestykset ainakin 1. periodissa. Ryhmänohjaaja opettaa 1. periodissa omaa ainettaan ryhmälleen.

Varsinkin ensimmäisen lukuvuoden alkaessa kiinnitetään erityistä huomiota ryhmäytymiseen. Ryhmäytymisessä tärkeänä apuna toimivat kv-tutorit ja kielitutorit.

Opiskelijoille järjestetään kielitaitoa arvioiva kirjallinen koe, jonka perusteella opiskelija ohjataan valitsemaan joko siltaavia S2-tukiopintoja, aloittamaan S2-opinnot valtakunnan opetussuunnitelman mukaisesti tai vaihtamaan oppimääräksi suomi äidinkielenä ja kirjallisuus. Mikäli 1. vuonna opiskellaan vain tukiopintoja, seuraavien vuosien kurssitarjotin olisi hyvä rakentaa niin, että vähintään pakolliset opinnot voi suorittaa ennen abikevään ylioppilaskirjoituksia.

Lukuvuoden alussa selvitetään, kenelle kuuluu vapautus B1-ruotsista. Ruotsin kielestä vapautetuille tarjotaan mahdollisuus B3-ruotsin opiskeluun, jotta opiskelijalla on mahdollisuus myöhemmin suorittaa virkamiesruotsi (julkishallinnon kielitutkinto).

1. vuosi / syksy

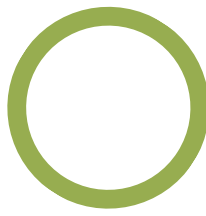
1. periodissa OP1-opintojaksolla orientoidutaan lukio-opintoihin, opetellaan tekemään kurssisuunnitelmia ja tehdään valinnat 2.–5. periodeihin. OP1-opintojaksolla kaikki opiskelijat tutustuvat aineenopettajien ohjeistukseen kurssivalintoihin liittyen. OP1-opintojakson aikana myös tutustutaan ylioppilastutkinnon rakenteeseen ja tehdään alustava ylioppilastutkintosuunnitelma. Lisäksi tehdään henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Tarvittaessa kriittisissä ohjaustilanteissa tarjotaan vieraskielisille opiskelijoille tulkkausapua.

Alkusyksyn aikana järjestetään huoltajailta.

Joulukuun/tammikuun aikana tehdään esivalinnat eli alustava suunnitelma 2. lukuvuoden kurssivalintoihin.

1. vuosi / kevät

Seuraavan lukuvuoden opintotarjottimien valmistuttua opiskelijat tekevät koko seuraavan lukuvuoden opintovalinnat.

Ylioppilastutkintosuunnitelmat vaikuttavat valintoihin. Jatko-opintosuunnitelmat vaikuttavat mahdollisesti myös ylioppilastutkintosuunnitelmiin.

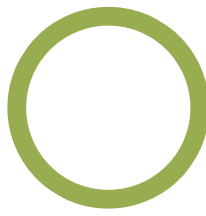
Opiskelija kannattaa ohjata lykkäämään S2-ylioppilaskoe viimeiseen mahdolliseen kirjoituskertaan, varsinkin jos ensimmäinen vuosi on mennyt siltaavien opintojen parissa. Ylipäätään sellaisen vieraskielisen opiskelijan, jolle suomen kielen opinnot tuottavat vaikeuksia, ei kannata aloittaa kirjoittamista kovin aikaisin, jotta suomen kielen taito saa mahdollisimman paljon aikaa kehittyä ennen kirjoituksia.

Ulkomailta hiljattain muuttaneilta on monia eri käytännön ongelmia, joissa auttamiseen koululla ei välttämättä ole resursseja. Ohjaamo sen sijaan on erikoistunut auttamaan kaikenlaisissa arkeen ja elämiseen liittyvissä ongelmissa, joten opiskelijat kannattaa tutustuttaa Ohjaamon palveluihin.

Tarvittaessa opiskelijalle annetaan lisää englannin kielen perusteiden opetusta.

Maahanmuuttajataustaiset ja vieraskieliset opiskelijat ovat useimmiten aliedustettuina tilanteissa, joissa opiskelijoita kuullaan. Siksi opiskelijakunnan hallitukseen kannattaisi valita ainakin yksi vieraskielinen edustaja. Tällaisen positiivisen erityiskohtelun kautta parannetaan vieraskielisten asemaa ja äänen kuulumista opiskelijayhteisössä.

1. vuosi / kevät

Ryhmänohjaajat haastattelevat 1. lukuvuoden aikana oman ohjausryhmänsä opiskelijat. Valmis kyselylomake voisi auttaa haastattelujen tekemistä. Keskustelut ovat mahdollisia myöhemminkin.

Säännöllisissä ryhmänohjaustuokioissa tiedotetaan lukion käytännöistä, keskustellaan kulloinkin ajankohtaisista asioista ja opiskelijat saavat osaltaan vaikuttaa koulun toimintaan. Ryhmänohjaaja kiinnittää erityistä huomiota selkokielisyyteen sekä tiedon ymmärrettävyyteen.

Lukuvuoden alkuvaiheessa järjestetään huoltajille tutustumisilta ja myöhemmin lukuvuoden aikana toinen huoltajailta.

Lukuvuoden aikana järjestetään säännöllisesti eri aineiden läksypajoja, joissa paikalla on aineenopettaja, erityisopettaja sekä vertaistukea tarjoavia opiskelijatutoreita. Myös pajatoiminnassa opetuskielenä on suomi tai selkosuomi.

Lukiossa järjestetään eri teemoihin liittyvää kerhotoimintaa, jonka tarkoituksena on tukea kielen oppimista ja edistää kotoutumista. Säännöllisesti kokoontuvien kerhojen vetäjinä toimivat opiskelijatutorit.

Opiskelijoille järjestetään vierailuja korkeakouluihin ja yrityksiin tai vastaavasti vierailijoita kutsutaan koululle.

2. vuosi / syksy

S2-opiskelu jatkuu lukion 2. vuoden syyslukukaudella.

1. vuoden tukikursseja opiskelleet aloittavat 2. vuoden syksyllä valtakunnallisen ops:in mukaiset opintojaksot.

Opiskelijoilla on mahdollisuus ilmoittautua kevään yo-kirjoituksiin marraskuussa. Ennen ilmoittautumista opiskelijoille pidetään rehtorin yo-info ja heidän tulee käydä opinto-ohjaajan ohjauksessa. Aineenopettajat ohjaajat ylioppilastutkintoasioissa oman oppiaineensa osalta.

Vieraskielisen opiskelijan ei kannata aloittaa ylioppilaskirjoituksia kovin aikaisin, jotta suomen kielen taito saa mahdollisimman paljon aikaa kehittyä.

Keväällä kirjoitukset aloittaville haetaan Ylioppilastutkintolautakunnalta vieraskielisyyslausuntoa ja erityisjärjestelyjä tarpeen mukaan.

Vieraskieliset opiskelijat voivat ryhtyä kv-, kerho-, läksypaja- ja yleistutoreiksi.

Opinto-ohjaus ja ryhmänohjaus jatkuvat kuten aikaisemminkin.

Oppiaineiden pajoihin voi osallistua kuten ensimmäisenä vuotena. Pajatoimintaa vetävät vertaisohjaajat sekä opettajat ja erityisopettajat.

2. vuosi / kevät

OP2-opintojakso alkaa keväällä oman opinto-ohjaajan opettamana valinnaisissa ryhmissä. Opiskelijat osallistuvat TET- tai Job Shadowing -toimintaan.

Toisen vuoden kevätlukukauden aikana opiskelijat päivittävät yo-suunnitelmansa, osallistuvat rehtorin järjestämään yo-infoon ja mahdollisesti ilmoittautuvat syksyn ylioppilaskirjoituksiin. Aineenopettajat ohjaajat ylioppilastutkintoasioissa oman oppiaineensa osalta.

Syksyllä kirjoitukset aloittaville haetaan Ylioppilastutkintolautakunnalta vieraskielisyyslausuntoa ja erityisjärjestelyjä tarpeen mukaan.

Tammikuussa järjestetään huoltajailta ylioppilaskirjoituksista.

Kevään aikana opiskelijat tekevät 3. vuoden kurssivalinnat.

Opinto-ohjaus ja ryhmänohjaus jatkuvat kuten aikaisemminkin. Toisen vuoden opinto-ohjauksessa keskitytään enemmän jatko-opintoihin.

Opiskelijat voivat valita korkeakoulujen kurkistuskursseja ja väyläopintoja oman kiinnostuksen mukaan.

Opiskelijoille tarjotaan korkeakoulu- ja työelämätutustumisia erilaisten vierailujen merkeissä.

Kiinnostuneet voivat osallistua kerhotoimintaan.

Opiskelijat tutustutetaan Ohjaamon palveluihin.

3. vuosi (ja 4. vuosi) / syksy

OP2-opintojakso jatkuu kolmannen vuoden syksyllä painottuen jatko-opintoihin ja niihin hakeutumiseen.

Opinto-ohjaus ja ryhmänohjaus jatkuvat kuten aikaisemminkin.

S2-opetus jatkuu. S2-opettaja ohjaa syventäviin opintoihin ja/tai tukiopetukseen erityisesti niitä opiskelijoita, joiden valmius selviytyä suomen kielen yo-kokeista huolestuttaa. S2-opettaja ja opinto-ohjaaja rohkaisevat yhä vahvasti lykkäämään suomen kielen yo-kokeen viimeiseen tutkintokertaan.

Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus osallistua vierailuihin korkeakouluissa sekä erilaisille opiskelumessuille, kuten Studia-messuille.

Opiskelijoita informoidaan korkeakoulujen kurkistuskursseista ja väyläopinnoista.

Opiskelijat päivittävät yo-suunnitelmansa sekä osallistuvat syksyn yo-infoon ja mahdollisesti ilmoittautuvat kevään ylioppilaskirjoituksiin.

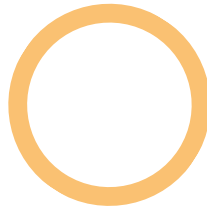
3. vuosi (ja 4. vuosi) / kevät

Kevään abiturientit hakevat jatko-opiskelupaikkaa kevään yhteishauissa tai muissa hauissa.

Neljänteen vuoden jatkavat opiskelijat tekevät keväällä opintovalintansa yo-suunnitelmansa huomioiden.

Opiskelijat päivittävät yo-suunnitelmansa sekä osallistuvat kevään yo-infoon ja mahdollisesti ilmoittautuvat syksyn ylioppilaskirjoituksiin.

Läpi koko lukion

- Kielitaidon vahvistaminen; paljon S2-opetusta
- Selkokieliä
- Ohjaamon palveluiden esittely
- Opinto-ohjaus
- Ryhmäohjaus
- Ryhmäohjaajan tuokiot
- Aineenopettajan ohjaus
- Jatko-opintojen ohjaus
- Yo-suunnitelman ohjaus ja kurssivalinnat
- Läksypajat, joissa opiskelijat vertaisohjaajina
- Opiskelijakunnan toiminta
- Tutortoiminta
- Kerhotoiminta
- Vierailut/vierailijat korkeakouluissa/työelämässä
- Kurkistuskurssit / väyläopinnot korkeakouluissa
- Erityisopettajan palvelut käytettävissä
- Psykologin palvelut käytettävissä
- Kuraattorin palvelut käytettävissä
- Terveystieteiden palvelut käytettävissä

